

JE KENT HET VERHAAL
VAN DE EENZAME MAN MET
ZIJN MICROFOON DIE
HET VERZET UITVOND?

DAT WAS EEN REBEL,
"BEROOFD VAN ALLES,
AAN DE RAND VAN EEN
OCEAAN DIE HIJ MOEST
OVERZWEMMEN."*

HIJ ONTSTAK EEN VLAM OM
DE NACHT TE VERDRIVEN
DIE OVER ONS LAND WAS
GEVALLEN. WIJ WAREN
DE SINTELS, DE VLAM
ZAT IN ONS.

IEDEREEN MOET IN HET LEVEN
ZIJN EIGEN STER VOLGEN,
DAT KLEINE LICHTJE IN DE
DUISTERNIS DAT ONZE
STAPPEN LEIDT.

MIJN STER
WAS ANTARES.

* Citaat uit de memoires van generaal de Gaulle.

IK BEN GEBOREN OP
6 AUGUSTUS 1920.

ZEKER, DAT IS LANG GELEDEN.
DUS BEN IK BIJNA EEN EEUW OUD.

OMDAT MIJN VADER
GENERAAL WAS, VOELDE IK
ME ONVERMIDDELIJK AAN-
GETROKKEN TOT HET LEGER.

VOOR EEN KIND ZOALS IK
WAS OORLOG NATUURLIJK
EEN ABSTRACT GEVEEN.

GELUKKIG ZAL HIJ
NOOIT OORLOG MEEMAKEN.
DIT WAS DE LAATSTE
OORLOG, ER KOMT ER
GEEN MEER.

IN DIE TIJD WAREN DE
OORLOGSMONUMENTEN GLOEDNIEUW.

ER WERD VOLOP GEPRAAT
OVER DE GROTE OORLOG EN ALLEN
DIE NIET MEER TERUGKWAMEN.

MARCEL GINESTOU.

GESTORVEN VOOR FRANKRIJK.

ÉTIENNE PANNETIER.

GESTORVEN VOOR FRANKRIJK.

1, 2, 1, 2...
VOORWAARTS, MARS!

DE DAGEN VAN EEN
ZORGELOZE JEUGD!

HET ENIGE WAAR
MIJN VADER GEEN
GRAPJES OVER
MAAKTE WAS MIJN
STUDIE. HIJ WILDE
DAT IK NAAR
EEN TOPSCHOOL
GING. HIJ HAD
GESTUDEERD
AAN DE
TECHNISCHE
HOOGESCHOOL,
DUS JE
BEGRIJPT...

IN DIE TIJD HADDEN FRANSEN WEINIG KENNIS VAN HUN KOLONIALE RIJK. VOOR DE MEESTEN WAS HET VER, HEEL VER WEG.

MIJN VADER IS OVERGEPLAATST NAAR DE LEVANT. IK VERHUIS.

DE LEVANT?! WAAR LIGT DAT? IN FRANS-GUYANA, TOCH?

NEE JOH, FRANS-GUYANA IS ZUID-AMERIKA. JE GEOGRAFIE IS NIET BEST, HÉ?

WAAR LIGT DE LEVANT DAN?

DAT IS SYRIË EN LIBANON... DE MANDATEN DIE WE ERFDEN MET HET UITENVALLLEN VAN HET OTTOMAANSE RIJK IN 1918.

ARRA BIERTOË!
ARRA BIERTOË!

DUS JIJ WORDT EEN ARABIER?!

VEEL FRANSEN ZIJN STERK VERGROEID MET HUN MOEDERLAND.

VOOR MIJ HEEFT HET REIZEN MIJN GEEST VERRUIMD. IK LEERDE VERSCHILLEN WAARDEREN.

HET FRANSE RIJK, NOU EN?

ZO HERINNER IK ME DAT ONZE BOOT ONDERWEG AANLEGDE IN NAPELS, EN DAAR ZAG IK DE RUINES VAN POMPEÏ. VOOR EEN VOLWASSENE IS DAT AL INDRUKWEKKEND...

STEL JE VOOR WAT DAT BIJ EEN KIND DOET! IK WERD ER DUIZELIG VAN.

DUIZELIG?

JA. SCHOONHEID IS BEDWELMEND.

WEET JE ZEKER DAT IEMAND GEINTERESSEERD IS IN MIJN HERINNERINGEN?

NOU EN OF, MENEER GERMAIN, U BENT DE LAATSTE VAN DE WAPENBROEDERS VAN DE BEVRIJDING.

JA, JA, DUS IK BEN EEN BELANGRIJK PERSOON OMDAT IK LANGER LEEFDE DAN DE ANDEREN.

EH... DAT WAS NIET WAT IK BEDOELDE.

IK PLAAG JE MAAR WAT, JONGEN.

WAAR WAREN WE? U VERTROK NAAR SYRIË.

O JA! WAT WAS DAT MOOI! HEB JE PALMYRA AL EENS GEZIEN? JE KUNT NIET STERVEN ZONDER DAT GEZIEN TE HEBBEN.

EN NA SYRIË, WAAR MIJN VADER COMMANDANT WAS IN DAMASCUS, WERD HET INDOCHINA VANAF 1932.

HOEWEL GEMENGD ONDERWIJS TOEN NOG NIET BESTOND IN FRANKRIJK, ZATEN WE OP DE MIDDELBARE SCHOOL MET JONGENS EN MEISJES, FRANSEN EN INDOCHINEZEN BIJ ELKAAR. NOU JA... DIE UIT DE BETERE KRINGEN, TENMINSTE.

HEEL VREEMD... WE WAREN ZO VER WEG VAN FRANKRIJK, EN HET NIEUWS DAT ONS BEREIKTE KWAM HEEL ONWERKELIJK OVER. TOCH VOELDE IK DAAR DAT OORLOG MET DUITSLAND ONVERMIDDELIJK WAS.

WAS DAT IN 1933, TOEN HITLER AAN DE MACHT KWAM?

OH NEE, TOEN WAS IK NOG TE JONG. TENMINSTE, DAT WEET IK NIET MEER. HET WAS VOORAL DE SFEER. DE HERINVOERING VAN DE MILITAIRE DIENST IN DUITSLAND, DE BEZETTING VAN HET RIJNLAND.

ECHT WAAR, OP 20.000 KILOMETER AFSTAND KOMT DAT HEEL ONWEZENLIJK OP JE OVER.

IK ZAG MET EIGEN OGEN HOE MIJN VADER EN DE OFFICIEREN REAGEERDEN. ZE WAREN SOMBER OMDAT ZE DE STORM KONDEN VOELEN AANKOMEN.

IK HERINNER ME... HET WAS VLAK NA DE ANSCHLUSS, DE ANNEXATIE VAN OOSTENRIJK DOOR DUITSLAND IN MAART 1938. IK WAS 17, EN IK KON ME NIET INHOUDEN.

WE MOETEN WEER AAN DE BAK

NIET TE GELOVEN! HOE KUN JE DE VREDE VERLIEZEN?

DE MOFFEN HEBBEN HUN NEDERLAAG NOOIT GEACCEPTEERD. ZE WILLEN WRAAK, DUIDELIJK.

MAAKT U ZICH GEEN ZORGEN. NIET UW GENERATIE ZAL DEZE OORLOG UITVECHTEN MAAR DE ONZE.

MIJN VADER WAS DE NUMMER 2 IN HET COMMANDO OVER INDOCHINA, DUS NIEMAND DURFDE ME TEGEN TE SPREKEN. TOEN IK ECHTER THUISKWAM, KREEG IK DE WIND VAN VOREN.

WE GINGEN IN 1938 TERUG NAAR FRANKRIJK. PAPA WAS AANGESTELD IN BORDEAUX, ALS HOOFD VAN EEN KOLONIALE INFANTERIEDIVISIE. IK SCHREEF ME IN BIJ HET LYCÉE MONTAIGNE ALS VOORBEREIDING VOOR HET TOELATINGSEXAMEN VOOR DE MARINESCHOOL.

HOU DAT TOONTJE MAAR VOOR JE, DIE BRUTALITEIT BEVALT ME NIET.

DAAR HOORDE IK OVER DE ONDERTEKENING VAN HET AKKOORD VAN MÜNCHEN, DE LAFTE VERKWANSELING VAN ONZE TSCHECHOSLOWAAKSE BONDGENOOT AAN HITLER.

OP SCHOOL WAS DE LERAAR GEOGRAFISCHE GESCHIEDENIS EEN COMMUNIST... NIET ERG GANGBAAR VOOR EEN MILITAIRE OPLEIDING.

HIJ WAS STRENG EN VEELEISEND, MAAR VOOR ONS WAS HIJ VOORAL EEN COMMUNIST, EEN SOORT INTERNE VIJAND. EN TOEN OP EEN DAG...

JE BEGRIPPT DAT DIT DE ENIGE MANIER WAS OM OORLOG TE VOORKOMEN.

HET IS AL OORLOG, ALLEEN ZIE JE DAT NIET...

IK VER-TROUW HEM NIET ZO.

WISTER!

IK BEN HIER OM DE TOEKOMSTIGE OFFICIEREN VAN HET FRANSE LEGER VOOR TE BEREIDEN, EN EEN BEDRIEGER IS HET NIET WAARD ER EEN TE ZIJN. EN NU WEG!

SINDS DIE DAG HEB IK MEZELF VERBODEN TE DENKEN DAT HET VADERLAND ALLEEN VAN MIJ WAS. HIJ HIELD OOK VAN FRANKRIJK. JE WEEET WEL, DE ROOS EN DE RESEDA* "DEGENE DIE IN DE HEMEL GELOOFDE EN DEGENE DIE DAT NIET DEED."

* DE ROOS EN DE RESEDA (1943). GEDICHT VAN LOUIS ARAGON, DAT OPROEPT TOT EENHEID IN HET VERZET.